

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János**; **Berde Aron**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Pasteur legujabb felfedezése. — Szőlőgyomlás (vége). — Gyümölcs- és konyhakertészeti kiállítás Budapesten. — Méhész-egyleti mozgalmak. — Egyleti mozgalmak: Vál. ülés július 4-éről. — Egyveleg. — Vidéki gazd. tudósítások: Baróth, Ó.-Rodna. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetés. —

Pasteur legujabb fölfedezése.

Dr. Török Aurél, a kolozsvári egyetem kitünő tanára, ki jelenleg embertani tanulmányokkal foglalkozik Párisban, folyó hó 7-én kelt s Herman Ottóhoz intézett levelében Pasteurnek egy korszakot alkotó felfedezését tudatja és írja le.

Ezen — nemzetgazdaszatunkat oly közléről érdeklő — felfedezést következőkben adja elő Török tanár:

A legutóbbi években Franciaországnak tudósai Pasteur, Joubert, Bert (Pál), Davaine és Toussaint, a mint tudod, azt a nevezetes fölfedezést tették, hogy sem az állatoknál a lépfene és marhavész, sem pedig az embernél a pokolvar, magától nem támad, hanem hogy e betegség minden esetben — kivétel nélkül — bizonyos fertőző tulajdonságu, rendkívül kicsiny mikroskopikus csikok u. n. mikrobok (apró-élők) jelenlétéhez vannak kötve.

Pasteur, ki a mikrobok kutatásában az első tekintélyű buvára a világnak s ki már az előbbi buvárlati fölfedezéseivel magának elévülhetetlen érdemeket szerzett; jelen évben egy oly fölfedezést tett, mely e századnak egyik legnevezetesebb az összes emberi társadalom jövőjére kiható fölfedezéséhez tartozik.

Pasteur, már ezelőtt két évvel azt fedezte föl, hogy a marhavész csirái a réteken és legelőkön a talajban élő férgek és giliszták által terjednek tova, a mely férgek és giliszták a marhavészben elhullott dög testeinek nedveitől és véréből beivódott televény földdel táplálkoztak.

Kutatása közben Pasteurnek az a szerencsés ötlete támadt, hogy a marhavész okozó csirokat mesterségesen tovább tenyészse s hogy az ilyen mesterségesen tenyésztett ragály anyaggal beajtási kísérleteket tegyen; vajjon nem lehetne-e ily uton az állatokat a lépfene és marhavész ellen biztosítani, a mint mi szoktuk magunkat védhimlő beajtása által biztosítani a ragályos himlő ellen?

A kísérletek az egyes állatokon csakugyan sikerülvén, Pasteur a jelen évben nagyban tette kísérleteit, a melyek hasonlókép teljesen sikerültek, a mint ő az eredményt a matematika biztosságával előre megjósolta volt. Pasteurnek eme nagyszerű fölfedezésével képesek leszünk ezután a nemzeti vagyont időről-időre tönkretevéssel fenyegető egyik leghatalmasabb ellensége elől megvédeni. Pasteurnek eme fölfedezésével teljesen elháríthatjuk majdan a lépfene és a marhavész járványait országunktól.

Ime tehát halljad a nevezetes fölfedezést. Folyó évi februán 28-án Pasteur azt a jelentést tette a francia Akademiának, hogy neki sikerül mesterségesen az eredeti fertőző anyagból egy szelidített ragályt (virus atténé) előállítani, a mely az állatba beajtva egészen ártatlan lefolyásu betegséget idéz elő s a mely azután az állatot a valódi, eredeti halált hozó ragály iránt fogékonytalanná teszi. Folyó év aprilis 28-án a melun-i Societé d'agriculture nevében báró Rochette fölkérte Pasteur-t, hogy a meluni gazdasági (a marseilli vasuton Páristól 45 kilométerre eső) területen tegye meg nagyobb mérvű kísérleteit. A következő megegyezés jött köztük létre:

1. A melun-i gazdasági egylet Pasteur rendelkezésére 60 drb juhot bocsát.

2. Ezek közül tiz darab juh semmiféle kísérlet alá nem fog esni.

3 Huszonöt drb juh 12—15 napi időközben kétszer fog a szelidített ragállal beajtatni és pedig első izben higitottabb oldatából, második izben kissé tömöttebb oldatából.

4. Eme beojtott 35 drb juh azután a többi fennmaradt — be nem ojtott — 25 drb juhval együtt egy falkában fog el-tartatni s egy bizonyos időben valódi, eredeti ragálylyal megfertőztetni és pedig két izben 12—15 napi időköz után.

Pasteur e pontot azért vétette föl, hogy bebizonyíttassék azon állítása, miszerint az eredeti ragálylyal megfertőzött be nem ojtott állatok el fognak hullani, míg a beojtottak egészségesek maradnak; miért is a külön tartott tíz db juhot az egészségi állapot összehasonlítása végett akarja felhasználni.

5. Az egy falkában tartott 50 drb juh között a szelidített ragálylyal beoltottak füleiken helyeg-vassal lesznek megjelölve; az elhullandó állatok dögtestei czövekekkel bekerített gödrökbe fognak ásatni.

6. Egy év mulva 1882. május havában valamely nyájból egészen frissen vett új 25 drb juhot fognak legeltetni a gödrök térségén, hogy ekkép kimutattassék a fertőző ragálynak tova-terjedése a talaj és gilisztái által.

7. Ugyanekkor más 25 frissen vett juhot fognak legelőre bocsátani, az előbbi térséggel szomszédos, de teljesen elkerített helyen, a mely helyen sem megfertőzött állat sohasem tartozkodott, sem pedig annak dögteste oda el nem temettetett.

8. A meluni gazdasági egyesület utólagos ajánlataira a kísérletek ezenkívül nyolcz tehénnel, egy ökörrrel és egy bikával is meg fognak tétetni és pedig a tehének közül négy előbb be fog ojtatni a többi négy tehén ugyszintén az ökör és a bika beojttalanul fog a ragályozási kísérlet alá vétetni. — A nyolcz tehén az ökörrrel és a bikával együtt fognak eltartatni az egész kísérlet alatt.

A kísérletek f. é. május 5-én csakugyan megkezdettek Pouilly-de-Fort helységben (Melun szomszédságában) Rossignol állatorvos majorjában. Változtatást a megállapított programmon annyiban tettek, hogy a kísérletre szánt juhokul csak 48 darabot vettek, két juh helyett két kecskét vettek, a melyekből az egyik beojtva, a másik ojtatlanul vétetett kísérlet alá.

A kísérlet ugy kezdődött, hogy az igen higitott szelidített ragályból öt-öt cseppet ojtottak egy Prubar-féle fecskendővel 34 drb. juhba, 1 drb. kecskébe, 6 drb. tehénbe. — Május 17-kén az állatok ujlag ojtattak be, de már valamivel tömöttebb, szelidített ragályból. Máj. 31-én ugyanezen állatokat, valamint a többi kísérletre szánt állatokat, eredeti, erős ragálylyal megfertőzték, szintén beojtás utján.

Junius 2-án a bizottság kiszállott a hely színére s ime a szelidített ragálylyal előbb beojtott 13 drb. juh, 1 drb. kecske, valamint a 6 drb. tehén, mind egészségesben találtattak; míg ellenben az a szelidített ragálylyal előbb be nem ojtott állatok közül 24 drb. juh, valamint a kecske már a bizottság megérkezése előtt döglött volt meg, két juh a bizottság szeme láttára hullott el s az utolsó ugyanaz nap estéjén pusztult el. A szelidített ragálylyal be nem oltott tehének, ökör és bika ugyan mind életben voltak, de beteges állapotban találtattak. A megfertőzés helyén nagy vizenyős daganatok mutatkoztak és testük hőmérséke 3°-al emelkedett, míg a beojtott tehének sem daganat, sem hőmérséki fokozódás, sem egyéb betegségi lehangoltság nem mutatkozott. Az eredmény tehát egészen kézzel fogható

volt. — Junius 3-án egy beojtott anyajuh hullott el; közvetlenül a halál után Rossignol és Garrouste felboncolták az állatot s a halál okául egy a méhben ezelőtt vagy 15 nappal elhalt bányamagzatot találtak.

Ez a rövid foglalata eme legujabb tudományos fölfedezésnek. (E.)

Szóló gyomlálás.

(Vége.)

Ezen hajtásokon kívül, még a tőkefejből kinőtt vesszőkből is 2—3 szál meghagyatik, oly helyeken, hol annak letöréséve a tőkefejen üresség támadna s a miatt a tőkefej féloldaluvá válhatna. Másrészt ezen vesszők azon esetre, ha az ugarcsapot valami veszély érhetné, a jövő évi metszéskor, mint biztosító csapok is szolgálhatnak.

Végre azon hajtások, melyeken termés mutatkozik, ha a tőkefejről nőttek volna is ki, ezen műveleteknél is meghagyandók.

Röviden összevonva, tehát minden szálvesszős tőke-miveletnél a jövő évi ugarcsapnak való, ugarcsap biztosító és a termésrel jött vessző hagyandó meg.

Megjegyzendő, hogy ezen miveletnél a tőke ereje és a termés mennyisége is tekintetbe veendő.

Az erdélyi karikás- vagy czomb-miveletnél minden ivre hajtott szálvessző szemeiből kinőtt hajtások közül, a tőke erejéhez és a karikán levő termés mennyiségéhez képest, a legalsó 1—2 vessző azon czélból hagyatik meg sértetlen és köttetik gondosan a karóhoz, hogy a kitermett karika lemetszésével ezen vesszőkből hajtassanak a jövő évi termő ívek.

Ezen ugarvesszőkön kívül, a karika többi hajtásai is meghagyatnak, a mennyiben ezek termést is hoztak; hanem ezek a felső fűrt felett 1—2 levél meghagyásával megcsönkáztatnak, hogy a szőlőfa tápanyagai szükségtelen hosszú hajtások nevelésére ne pazaroltassanak.

Az erdélyi karikás miveletnél tehát új hajtások csak egyedül a múlt évben ugarvessző (magfa) gyanánt meghagyott s az idén lehajtott termő íveken hagyatnak; az egy évesnél vénebb czombokról pedig minden hajtás letisztittatik.

Oly esetben azonban, midőn a lehajtott iv-vessző a téli hideg által elvakítottván, kevés vagy semmi hajtást nem hozott, magától értetik, hogy a jövő évi szálvessző a vén fából kinőtt hajtásokból nevelendő. És pedig ily esetben az alsóbb és erősebb hajtásból annyi hagyandó meg, a hány iv vessző azon elvakult, sőt 1—2 szállal több is hagyható, mivel az elvakult termés a tápanyagokban nem osztóván, a rendesen hagyott kevés vessző igen vastagra fejlődne.

Ha pedig az elvakulás esetén, a vén czombok sem hajtának ki, vagy pedig az ívek már magasra felugrottak volna, szükséges a gyökérből kinőtt sarjakból egyet meghagyni, miáltal az elpusztult szőlőtő pótolttatik.

A lugos-miveletnél először is a kitzított vázra kell gondolnunk, hogy első sorban azon hajtások hagyassanak meg, me-

lyek vagy a vízszintesen vezetendő törzstestet a kitűzött czélig tovább vezethessék, vagy pedig a lugast egyik emeletről a másikra emeljék.

Ezen vízajtásokon kívül függőyesen álló törzstesten semmi hajtás nem hagyandó. Ellenbea a vízszintesen futó törzstesteken minden hajtás meghagyatik s a felette levő sodronyhoz vagy léczhez hozzá kötve, azon felül megcsonkáztatik.

Végül megjegyeztetik, hogy ugy a lugos- mint minden szálvesszős-miveletnél — csupán az idei termésért meghagyott termőnyelvek — egy pár levéllel a felső fűrt felett az első gyomláláskor minden esetben megcsonkíttassanak, mert az ily hajtásoknak ezen felüli részei magvatlanul az idei termés vagy a jövő évi termővessző rovására fogják a tápanyagokat pazarolni.

Minden gyomlás alkalmával egyuttal a szálvesszőkön kinőtt hónalji hajtások is nagyon gyenge korukban kitöretnek; ha pedig ezek már megerősödtek volna, csak 1—2 levél meghagyása felett vágatnak le, mivel az erős hónalj hajtások töböl való kitörése a vessző szemjeit kifakadásra ingerelhetné.

Általában biztosan mondható, hogy a szálvesszős miveletek egyedüli titka abban rejlik, hogy a nagyobb termés által igénybe vett tápanyagok haszontalan hajtások által el ne pazaroltassanak.

Ezen titok kulcsa pedig egyedül a gyomlásban található fel. Minélfogva a gyomlás a metszéssel hasonló fontoságu munka.

A gyomlás ideje.

A gyomlás csak akkor veheti kezdetét, midőn már új hajtások vannak s azokon minden fűrt látható, vagy pedig azok bármely czéljainkra nézve megválaszthatók, mi rendes időjárás mellett, május végén vagy június elején szokott történni.

A gyomlás minden kötözés alkalmával kisebb mértékben mindannyiszor ismétlődik, a hányszor az első gyomlás után fejlődött szükségtelen hajtások kitisztítása szükségessé válik.

II.

A zöld oltásról.

A zöld oltás, daczára annak, hogy oly fontos mütét a szőlőszet terén még sem soroltatott eddig a rendes szőlőmunkák közé; különösen Magyarország szőlőszete, hol minden vidéken a sok faj keverése mellett mindenütt oly fajok is fordulnak elő, melyek részint nem teremnek, részint pedig kora érés vagy rothadás folytán, még a szüret bekövetkezte előtt elpusztulnak, azonfelül minden vidéknek még egy nevezetes hátránya van, t. i. hogy nem választattak meg kellőleg a megfelelő s legczélszerűbb szőlőfajok, a fekvéshez, fekvésirányához s a talaj minőségéhez stb., hanem egyaránt ugyanazon keverékben elszaporítottak.

Azonfelül a phylloxera-vész is fenyegeti hazánk szőlőszetét, mely ellen védekezésünk egyik legjobb arcanuma gyanánt ajánlatik a többé-kevésbé ellenálló amerikai fajokkal való beoltás, mi a veszélyt minden esetre kevésbé fenyegetővé teszi.

A phylloxerának ellentálló amerikai szőlőfajok hajtásai 2—3 láb magasságban oltatnak be és ősszel vagy tavaszkor a beoltott és megfogamzott vesszők elbujtatnak, a hol a benemesített hely a földszinén felül marad; az amerikai vessző most meggyökeresedik, a benemesített gally pedig ott hajt ki, hol a tőkefej képződik; következő tavasszal, mint gyökeres vesszők eltávolíttatnak az anyatökérről és állandó helyükre kiültetnek ismét ugy, hogy az oltás helye a földszinébe jöjjön, hogy azon gyökér ne képződhessék.

A természetlen jókor érő vagy könnyen rothadó szőlőfajoknak a többi fajok közzül való kiküszöbölése legegyszerűbben szintén zöldoltás által eszközölhető, hol az eltávolítandó tökéek zöld hajtásainak egy része a szaporítandó szőlőfajjal beoltatik, melyek közül egyik vagy a másik bizonyosan megfogamzik, tavasszal a benemesített szőlőtökék lebujtatnak és a beoltott vesszők hagyatnak új tökéeknek.

A zöldoltás a szőlőhajtás azon részein történjék, hol az már fásulni kezd, az oltó galy szintén egy kissé megfásulva a bütyöknél ékre faragtatik és a beoltandó hajtásba oldal vagy egyenes hasítékba akkép illesztessék be, hogy bütyök bütyökbe jöjjön, az oltás éles késsel gyorsan hajtandó végre, végrehajtás után pedig a beoltott hely pamutal beköttetik, mely kötés megfogamzás után eltávolítandó.

Előnye a zöldoltásnak:

- 1, annak gyors keresztülvitele;
- 2, általa az alany nem rottatik;
- 3, a fogás könnyen elsajátítható;
- 4, a nyár majdnem minden időszakában alkalmazható;
- 5, ha elsőre nem sikerül az oltás, másik hajtásba vagy ugyanazon hajtásból kijött hónalj hajtásba, vagy az oltás alatt levő bütyökbe újra lehet oltani.

Gyümölcs- és konyhakertészeti kiállítás.

Budapesten.

1. A magyar országos gazdasági egyesület a gyümölcs-tenyésztési ipar előmozdítása érdekében Budapesten, október hó 1—3. napjain gyümölcs- és konyhakertészeti kiállítást rendez.

2. A kiállítás czélja az, hogy a gyümölcsstermelés és konyhakertészet terén okszerűn működő termelők által bemutatott haladás jutalmaztassék, hogy a jelesb beszerzési források megismertessenek s hogy a kertészeti ipar iránt való érdeklődés fokoztassék.

3. A jelesb gyűjtemények és kiállítói díjakban részesülnek, melyek az országos gazdasági egyesület által kitűzött egyleti arany-, ezüst- és bronzérmek s a földmívelési minister ur által adományozott érmekből s továbbá pénzbeli jutalmakból állanak.

4. A kiállítás védnökségére báró Kemény Gábor, földmívelési minister ur Ő Nagyméltósága kéretett fel.

5. A kiállítás rendezésére a magyar országos gazdasági egyesület egy kiállítási bizottságot küldött ki, mely Buda-

pesten a Köztelken (Üllői-út) székel. A kiállítás ugyancsak a Köztelek helyiségeiben tartatik meg.

6. A kiállítás október 1., 2., 3. napjain mindig reggeli 9 órakor nyitják meg és esti 6 óráig nyitva marad.

7. Kiállíthatók a következő tárgyak:

I. Gyümölcsök: alma, körte, csontárok, bogyarok üde állapotban (szőlő ki nem állítható);

II. Konyhakerti termények üde állapotban;

III. Gyümölcs eltartása kész állapotban: aszalt, befőtt, cukrozott gyümölcs, ízek sat.;

IV. Konyhakerti termények eltartásra készítve;

V. Kerti magvak (virág- és takarmánymagvak kizárásával);

VI. Gyümölcs- és konyhakertészeti eszközök;

VII. Gyümölcs- és konyhakertészeti taneszközök.

Külföldi és osztrák tartománybeli kiállítók csupán a III, IV, VI és VII alatti osztályokban versenyezhetnek díjakért.

8. A kiállításra a bejelentések a kiállítási bizottság által szétküldött, illetőleg attól nyerhető bejelentési minták felhasználásával teendők.

A bejelentések legkésőbb augusztus 20-ig a kiállítási bizottsághoz czimezve a Köztelekre küldendők.

9. A bejelentett tárgyak legkésőbb szeptember 25-ik a Köztelekre ugyancsak a kiállítási bizottsághoz czimezve beküldendők.

10. A kiállított tárgyak október 3-iki este 6 óráig a kiállítási helyiségből vissza nem vehetők. — A mennyiben a beküldők az I. és II. csoportban kiállított tárgyak felett másképp nem rendelkeznének, ezek október 4-én déli 12 órakor árverésre bocsáttatnak és az egyesület javára eladatnak.

11. A tárgyak elhelyezésére szolgáló asztalok- és állványokról a kiállítási bizottság fog gondoskodni. Nagyobb mértékű, külön berendezést igénylő kiállítók a rendelkezésre álló helyiséghez képest elkülönített fért kaphatnak, mi iránt azonban a kiállítási bizottságnál jó eleve kell kérdést tenni.

12. A kiállított tárgyakból beküldendő mennyiség legkevesebb a következő:

I. és II. csoport. Darabszám gyümölcs vagy konyhakerti termékből legkevesebb 5 darab; liter vagy kilószámmal mértből 4 liter vagy 1 kg.

Ha az illető kiállító kivitelképes vagy eladásra termelt gyümölcsrel pályázik, ilyenből legalább 10 kilogr. állítandó ki. Az ily gyümölcs ára is bejelentendő és a kiállított tárgy felett láthatóvá teendő.

13. A kiállított tárgyak megbírlása céljából az országos gazdasági egyesület, kertészeti szakosztályának javaslata alapján bírálóbizottságot küld ki, mely szept. 28-án reggel 10 órakor a Köztelken megalakul és a szükséghez képest csoportokra oszlik.

14. A jury munkálatait szept. 30-án estig befejezi, úgy, hogy a kiállítás megnyitásának napján reggeli 9 órakor az odaitélt kinttatások az illető kiállított tárgyak felett láthatóvá tehetők.

15. A díjak kihirdetése és kiszolgáltatása október 2-án vasárnap déli 12 órakor történik.

16. A következő díjak tűzhetnek ki:

1-ső csoport: Gyümölcs üde állapotban.

A legteljesebb és helyesen elnevezett alma- vagy körte gyűjteményre:

Első díj: egyleti aranyérem. Második díj: egyleti ezüstérem. Harmadik díj: egyleti bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

Kivitelre vagy eladásra alkalmas gyümölcs, alma vagy körte:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

Legjelesebb alma- vagy körtefajtákra:

Első díj: egyleti aranyérem. Második díj: egyleti ezüstérem. Harmadik díj: egyleti bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

Legszebb Török Bálint almára, 5 tizfrankos arany, Hajós József díja. Legszebb Sikulai almára, 5 tizfrankos arany, Hajós József díja. Legszebb Szeresika-almára, 5 tizfrankos arany, Hajós József díja. Legszebb Batul-almára, 5 tizfrankos arany, Hajós József díja.

Egyéb gyümölcsből legteljesebb, helyesen elnevezett gyűjteményre:

Első díj: egyleti aranyérem. Második díj: egyleti ezüstérem. Harmadik díj: egyleti bronzérem.

Kivitelre vagy nagyban eladásra alkalmas gyümölcs, alma és körtén kívül:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

II. csoport. Konyhakerti termények üde állapotban.

Gyűjteményekért:

Első díj: egyleti bronzérem. Második díj: 5 tizfrankos arany.

Jelesebb konyhakerti terményekért:

Első díj: egyleti bronzérem. Második díj: 5 tizfrankos arany.

Nagyban eladásra termelt cikkekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

III. csoport. Gyümölcs eltartásra készítve:

Jelesebb készítményekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem.

Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

Eladásra és kivitelre alkalmas czikkekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

IV. csoport. Konyhakerti termékek eltartásra kikészítve: Jelesebb készítményekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

Eladásra és kivitelre alkalmas czikkekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

V. csoport. Kerti magvak:

Gyűjteményekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem.

Eladásra termelt czikkekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem. Negyedik díj: 5 tizfrankos arany. Ötödik díj: 3 tizfrankos arany.

VI. csoport. Kertészeti eszközök:

Gyűjteményekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem.

Fanemesítő eszközök legjobb és legjutányosabb sorozatáért:

Első díj: állami ezüstérem. Második díj: állami bronzérem.

Kerti földmívelési eszközök legjobb és legjutányosabb sorozatáért:

Első díj: állami ezüstérem. Második díj: állami bronzérem.

Gyümölcsaszúsítás, aszalásra szolgáló eszközökért:

Első díj: állami ezüstérem. Második díj: állami bronzérem.

VII. csoport. Kertészeti taneszközök.

Legteljesebb és helyes gyűjteményekért:

Első díj: állami aranyérem. Második díj: állami ezüstérem. Harmadik díj: állami bronzérem.

E díjakon kívül elismerő oklevelek is adatnak.

Az érmek és pénzbeli díjakkal kitüntetett kiállítók oklevelet is kapnak, melyben az odaitélt díj megemlítve van. A kitűzött díjak csak az esetben adatnak ki, ha arra érdemesített abszolút beccsel bíró tárgyak állítatnak ki.

17. A kiállítás látogatása 30 kr. belépti díj lefizetése mellett történik.

A kiállítók és a bírálóbizottság tagjai szabad belépésre jogosító jegyeket kapnak.

18. A kiállítási határidők összeállítása:

Augusztus 20-án: bejelentés határideje. Szeptember 25-én: tárgyak beküldésének határideje. Szeptember 28-án reggeli 10 óra: jury-alakulás. Szeptember 29-én és szeptember 30-án: jury működése. Október 1-én reggeli 9 óra: kiállítás megnyitása. Október 2-án déli 12 óra: díjak kihirdetése. Október 3-án esti 6 óra: kiállítás bezárása. Október 4-én déli 12 óra: tárgyak árverezése.

Budapest, 1881. június hóban.

A magyar országos gazdasági egyesület.

Méhész-egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1881. ápril 24-én.

Tartott elnök br. Bánfi Dániel elnöklete alatt, jelen voltak még: Voith Gergely igazg. alelnök, Tulogdi Sámuel, alelnök, Csiki J. József pénztárnok, Bak Lajos, Gebhárdt Döme, Nagy Dániel, Rosenberger Mátyás, Balla Pál, Gajzágó Tivadar, Szentgyörgyi Lajos, egyleti titkár.

9. Az április 10-én tartott közgyűlés jegyzőkönyve — a melyet Gebhárd Döme és Benkő Mihály hitelesítettek — fölolvastatván — a mai jegyzőköny hitelesítésére Tulogdi Sámuel és Bak Lajos tagtársak kéretnek fel.

10. Pénztárnok jelentése szerint a tagsági díjak lehető pontossággal folynak be — melyből az eddigi kiadás 28 frt 85 krra rug.

11. A közgyűlés által utasítva lévén ig. választmány a tekintetben, hogy egyleti méh. egyll. pavillon fölállíthatására 600 frt államsegély s méhészeti vándortanár honorálhatása céljából 300 frt kéressék miniszter ur ő nagyméltóságától — választmány megbizta az elnökséget, hogy minél rövidebb idő alatt kérvényezze a jelzett célokra szükségeltető összegeket. Egyszermint a kérelemnek miniszter ur ő nagyméltóságához juttatása céljából Gr. Péchy Manó, Bokros Elek városunk képviselői, br. Kemény János, Elekes György, Simó Lajos és Hajós János erdélyrészi orsz. képviselőink határozattalák fölkeretni.

12. Szentgyörgyi egyleti titkár jelenté, hogy Pánköczki Ferencz az általa alapítvány czimén adott 4 kas méh hozzá ideiglenesen letétezt s kérde: hova látja jónak az igazg. vál. helyezni ez egyleti vagy on magot addig is, míg az egyletnek saját helyisége lenne? — A vál. jelentő titkárt kéri föl, hogy saját helyiségében tartsa meg és gondozza e méheket addig is, míg miniszter ur ő nagyméltósága — kérelmezésünk következtében — intézkedni kegyeskednék oly tényszerű szabályrendeletekről, melynek értelmében a Kolozsváron történni szokott barbaristicus méz szüretelés ohajtott korlátok közé szorítatnák.

13. Sajnálattal vévén tudomásul ig. vál. Gamauf Vilmos gazd. egyleti titkár urnak a vál. tagságról való — okadatolt —

lemondását, helyébe Dr. Bartók István polg. isk. tanárt. választotta meg.

14. Szóba hozatván, hogy az egyesület méheinek névénél jöhető rajai miféle műkasokba lakoltassanak, meghatározása tekintetéből Gebhárd Döme, Tulogdi, id. Hutter Sámuel, Csiki pénztárnok, Pánkoczi Ferencz, Bartha Miklós, dr. Bartók I., Albu altitkár, Voith G. és Szentgyörgyi személyében bizottság kéretett föl — mely bizottság összehívásával főtitkár bízott meg.

15. S még néhány pontban apróbb tárgyak intéztettek el.

Hitelesítik:	báró Bánffy Dániel,
Tulogdi Sámuel,	elnök.
Bak Lajos.	Szentgyörgyi Lajos,
	főtitkár.

Választmányi ülés, 1881. július 2-án.

Tartatott igazg. alelnök Voith Gergely házsongárdi kertjében és elnökle alatt, jelen voltak még: Tamási János, Albu József altitkár, Nagy Dániel, Csiki J. József és Szentgyörgyi Lajos főtitkár.

16. Az ápril 24-én tartott ülés jegyzőkönyve fölolvastatván — a mainak hitelesítésére Tamási János és Nagy Dániel tagtársak kéretnek fel.

17. Elnök betérjeszti az erdélyi gazd. egyesület átiratát, mely szerint az egyesület 20 forttal egyesületünk alapítói sorába lép — örvendetes tudomásul vétetik.*)

18. Szintén az erdélyi gazd. egyesület átirata tárgyalatik, mely által a czéltől hivatik föl egyesületünk, hogy tagjainkat értesítsük azon ministeri kegyes intézkedés felől, miszerint jelentkező tagjaink közt Göndöcs-fele kettős méhlokok osztatnak ki — kedves tudásul vétetvén, megbízott főtitkár, hogy az egyesületi közlönyben s ugy a helybeli napi lapokban ölhívást intézzen a tagokhoz jul. 12-iki határnappal s az eddig jelentkezőket aztán Gamauf titkár urnak intézkedés végett betérjeszse.

19. Minister ur ő nagyméltósága leirata tárgyalatik, mely szerint tudatni kegyeskedik, hogy a pavillon fötállítása s vándortanári intézmény czéljából kért összegeket hajlandó az egyesület rendelkezésére juttatni, ha elsőre nézve a tervezetet s utóbbira nézve a személyt s ennek jelenlegi állását megnevezve egyesületünk, ő excellentiájával közli — hódoló tisztelettel véve ig. választmányunk minister ur ő nagyméltósága kegyes leiratát, megbizva ig. alelnököt, hogy a tervezet elkészítése minél rövidebb időn eszközölje s azt aztán még fölküldés előtt a választmányal közölje — a méhészeti vándortanári állásra pedig az ig. választmány ugy is a vándortanári functio jul.-aug. szünidőre esvén, egyhangulag Szentgyörgyi Lajos egyesületi főtitkár-néptanítót választván, terjesztendő fel, legfelsőbb jóvá hagyás reményében.

20. Bemutatja ig. alelnök az egyesület részére hozatott méz-

*) Más erdélyrörszi s anyahoni gazdasági s más irányu egyesületeinket is teljes tisztelettel kórnénk társulásra!

kilökö (centrifugál) gépet, mellyel próba is tétetvén, elég alkalmasnak találattott.

21. Néhány új tag jelentetik be s hozatik javaslatba, hogy a vál. ülések jegyzőkönyvei ezutánra az Erdélyi gazdában — mint hivatalos közlönyben — közöltessenek, hogy az egyesületi főbb mozzanatok felől a tagok időről-időre értesülést szerezhessenek.

Hitelesítik:	Voith Gergely,
Tamási János,	igazg. alelnök.
Nagy Dániel.	Szentgyörgyi Lajos,
	főtitkár.

Egyesületi mozgalmak.

Választmányi ülés 1881. július hó 4-én.

Tartatott alelnök Szabó József elnökle alatt, jelen voltak: Báró Jósika Sámuel alelnök, Girsik János, Berde Áron, Szentgyörgyi Lajos, Szenkowich Márton, Demeter Károly és Gamauf Vilmos, egyesületi titkár.

160. A június 13-iki ülés jegyzőkönyve fölolvastatván — a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Berde Áron, Szenkowich Márton és Szentgyörgyi Lajos tagtársak kéretnek fel.

161. Kolos-monostori igazgatóság 174 sz. a. a nyári félév vizsgáira hívja meg az egyesületet — képviselőkül felkéretnek: Berde Áron, Páll Sándor, Szentgyörgyi Lajos és a netán még csatlakozni kívánó tagtársak.

162. Ugyanaz 175. sz. a. a Bors és Mikó alapítványra kijelölési javaslatát betérjeszti — a mellékelt minősítési táblázat szerint az igazgatóság jelelése elfogadtatván: a Bors alapítvány és a Gróf Mikó emléke czimü ösztöndíj a július 30-iki zárünnepélyen egyesületünk nevében Berde Áron tagtárs által ki fog osztatni.

163. Ministerium 46. sz. a. 4 komlótermelési táblázatot küld az érdeklődők közötti kiosztás végett — a titkári hivatalra bízott.

164. Ministerium 8595. sz. a. újabb figyelmeztetést közöl a luczerna hulladék ügyében — lapunkban közlendő lesz.

165. Ministerium 7975. sz. a. az állami állatorvosok föllállítása ügyében kiadott rendeletét másolatban közli — örvendetes tudomásul szolgál.

166. Ministerium 21795. sz. a. az időjelzési adatok megszerzhetése iránt tájékozást nyujt — egyesületünk már január óta az időjelző jelentésekre előfizetvén a magas átiratot tudomásul veszi, de a szétküldés körül tapasztalt rendtelenségek megszüntetése érdekében a nmlgu ministeriumhoz folyamodik.

167. Borászati kormánybiztos 179. sz. a. a szőlőgyomlálás és zöldoltásra vonatkozó szakértekezleti jegyzőkönyvet küldi meg — lapban közlendő.

168. Közlekedési ministerium 13,994. sz. a. a kért portomentességet a közhatóságokkal való érintkezésre nézve megadja — örvendetes tudomásul szolgálván, a nmlgu ministeriumnak külön fog köszönet mondatni.

169. Szebenmeggye alispánja a kért 3 belügyministeri rendelet másolatát megküldi — köszönettel fogadtatván, az ügy ellátása az Elnökségre bízott.

170—175. Szolnok-Doboka, Kolozs, Hunyad, Beszterce-Naszód, Csik és Kis-Küküllőmegyék jelentései az eladó 2—3 éves csikóknak létszámáról — tudomásul szolgálnak.

176. Székásmenti gazdasági egyesület tudatja, hogy a kés-márki vászonkiállítás érdekében működni fog — tudomásul szolgál.

177. Bécsi cs. kir. gazd. egyesület 1054 sz. a. az 1882-ben tartandó hizó állat-kiállítás programját küldi meg — az ideki kiállítás eredményeinek rövid ismertetése mellett a jelen program is lapunkban közlendő lesz.

178. Szávószentestvérek Budapestről árlapjuknak gyűlés alatti bemutatását kérik — megtörtént. —

Hitelesítik: **Szabó József,**
egyleti elnök.
Berde Áron,
Szenkovich Márton,
Szentgyörgyi Lajos.
Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

EGYVELEG.

— Értésítés. Az erdélyi gazdasági egyesület kertészeti szakosztálya rendes heti üléseit ezúttal nem Szerdán, hanem Szombatonként fogja tartani. Ebből folyólag jövő Szerdán, azaz július 20-án szakosztályi ülés nem lesz, e helyett Szombaton július 23-án délután 4 órakor fog id. Bodor Pál szakosztályi elnök házsongárdi kertjében az ülés megtartatni s azután minden Szombaton a rendes helyiségben (a titkári irodában) folytatni.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Baróth. 1881. július 14.

A nyári idény maholnap lejár és még tartós jó időnk nem volt. A kapás növények habár később munkáltattak is meg, de elég jók. A répa és törökbuza igen szép, a pityóka rohad több helyen. Az őszi is jól ígérnek, ha kellő meleg idő járna. Az ugarszántás bevégeztetett. Takarmány bőven lett, csak a munkálata nehéz a szeszélyes időjárás miatt. A méhek nagyon gazdagok volnának, ha a szeles, alkalmatlan esős idő oly gyakran nem jelentkeznék. Gyümölcs termés közepes. A napszám ára rendes. Állati járvány nincs, a szőrványoson előforduló sertés betegség kivételével.

Nagy Imre.

O.-Rodna, 1881. július 14-én.

Az időjárás itt május és június havakban fölváltva erős hideg és a növényzetre nézve általában igen kedvezőtlen volt, ennek dacára a törökbuza kapálás bevégeztetett és vetéseink általában igen szépek, a fűnövés bő termést ígért, de jelenleg a széna kaszálás idején folytonos esőzés a száraztást és begyűjtést lehetetlenné teszi, sok gazda, ki jobb idő beálltának reményében a kaszálást megkezdte, már is tetemes kárban van, mert a fű rohadt és a drága kaszálási bér (1 napra 80 kr) kárba ment. Gyümölcsben meglehetősen termésünk lehet, ha az eső, vagy netalán ezután beállandó egyéb káros viszonyok ebbéli reményünket meg nem hiúsítják. — A méhészet, mely már a megelőző két évben igen szenvedett, ez évben sem javulhat, sőt az előhozott körülmények miatt még inkább károsodott, annyira, hogy csak is július első hetében állott be a rajzás csekély számban egyes gazdáknál. Marháink jó állapotban vannak s piaci árai a következők darabonként: ökrök 60 frittól—120 frittig, tehének 40—80 frittig, juhok 2 ftt 40 krtól—4 frittig, kecskék 2 ftt 40 krtól—4 frittig.

Mialovich Győző.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1881. július 10-től július 16-áig.

Buza lanyha üzlet, forgalom 50,000 metermázsa, ár 11 ftt 75 kr.

Rozs csendes üzlet, forgalom 12,000 metermázsa, ár 9 ftt.

Árpa gyenge üzlet, forgalom 3000 metermázsa, ár: takarmányárpa 5·75 ftt, seres árpa 6·40 ftt.

Zab élénk üzlet, forgalom 1500 metermázsa, ár 6·50 ftt.

Törökbuza gyenge üzlet, forgalom 50,000 metermázsa, ár 5·80 ftt.

Gyapju. Ezen heti vásár alkalmával szilárd hangulat uralkodott, az árak változatlan maradtak. Eladatott mintegy 1500 métermázsa.

Gabona-árak:

minimum és maximum: Budapest július 16. | Bécs július 16.

Buza	11·05 — 11·60 ftt	10·35 — 13·30 ftt
Rozs	9·00 — 9·40 ftt	10·00 — 10·70 ftt
Árpa, takarmány	6·25 — 6·40 ftt	6·50 — 7·25 ftt
Árpa, szeszfőzésre	— — — ftt	8·80 — 9·50 ftt
Árpa, seres	— — — ftt	9·70 — 10·60 ftt
Zab	6·40 — 6·65 ftt	6·60 — 7·15 ftt
Törökbuza	6·00 — 6·10 ftt	6·45 — 7·20 ftt

Budapesti marhavásár július 14-ikén. Összes felhajtás 1756 db. nagy és 1207 drb. apró marha. Ebből eladott 18 drb. bika, 808 db. ökör, 600 db. vágó tehén, 159 db. fejős tehén, 171 drb. bival, 360 drb. borju, 847 drb. juh. Árak: bika darabonként 80—190 ftt, ökör páronként 175—366 ftt, vágó tehén páronként 130—245 ftt, fejős tehén darabonként 85—204 ftt, bival páronként 165—225 ftt, borju darabonként 9—16 ftt, juh páronként 8—13 ftt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 49—52 ftt, tehénhús 46—50 ftt, borjuhús 50—70 ftt, bivalhús 43—47 ftt.

Bécsi marhavásár július 12-ikén. Összes felhajtás 2971 drb és pedig 1405 drb. magyar, 1309 drb. lengyel és 157 drb. német fajta, melyből 2892 drb. ökör, 22 drb. tehén, 57 drb. bika és — drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 51—58 ftt, lengyel 52—56 ftt, német 52—58 ftt, tehén 48—51 ftt, bika 50—54 ftt, bival — — ftt. Lában darabonként 120—220 fttot fizettek.

Köbányai sertésvásár július 16-án. (Az első magyar sertésbizalmi és kölcsönelőező részvénytársaság jelentése.) A felhajtások a szükségletnél csekélyebbek lévén, a hiányt a készletekből kellett pótolni és mivel könnyű sertés keresett volt, de szűken van a piacon azért a tulajdonosok ez alkalommal felhasználva, magasabb árak követettek, melyek meg is adtak. Hétzárlat szilárd, élénk vételkedv és emelkedő árak mellett.

Jegyzett árak: magyar válogatott áru 250—280 klgr. nehéz 51—52 kr. 180—240 klgr. 51½—52½ kr. Öreg 300 klgr. tuli 48—50 kr., Transitóban: szerbiai 48—50 kr., romániai 51½—52 kr. tiszta klgrkint.

Takarmány árak: tengeri bánáti 6.20 frt, román 6.15 frt, árpa 6.60 frt. Helyi állomány: július 8-án maradt: 81,458 drb; hozzá hajtatott: alvidékről kővér 2062 drb., sovány 320 drb., Szerbiából 1021 drb., Romániából 1556 drb., magyar államvasuttal 492 db., Vidéki felhajtás 14 drb., budai vámoknál 64 drb., együtt 6532 drb., összesen 57,590 drb. Elhajtatott: Felvidékre 164 drb. Bécsbe (m. h. 646 drb.) 3056 drb., Csehországba 752 drb., Bodenbachon át 1655 drb., Ruttkán át 427 drb., Grätzba 175 drb., Budapesti fogyasztás 2287 drb., Kültelki fogyasztás 80 drb., m. államvasuttal 92 együtt 8988 drb., marad állomány 79,002 drb. A részvény szállásokban 17,809 drb. van elhelyezve.

Az egészségrendőri és transito szállásokban maradt július 8-áról 9442 drb., felhajtatott: szerbiai 1021 drb., romániai 1556 drb., együtt — drb., összesen 12,109 drb., elhajtatott 2989 drb., marad állomány 9030 drb. és pedig 3896 drb. szerbiai és 5154 drb. romániai. Az egészségi vizsgálatnál eddig 2101 drb. a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Disznózsir gyenge üzlet, kész áru hordóval együtt 65.75—66 frt, július és augusztus havi kötésben hordó nélkül 64 frt.

Szalonna: gyenge üzlet, vidéki szalonna 61 frt, városi áru 61 frt, füstölt szalonna 67—68 frt.

Bécsi sertésvásár július 12-én. Összes felhajtás 3482 drb. és pedig 990 drb. nehéz, 1178 drb. középhez és 1314 drb. süldő; melyből 1878 drb. magyar, 1304 drb. orosz-lengyel, 220 drb. szerb és 100 drb. oláh fajta. Árak 100 ki-

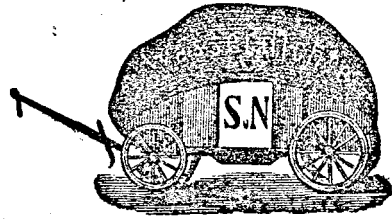
lonként: nehéz 44—46 frt, középhez 41—43 frt, süldő 38—43 frt; szalonna és zsir 65—67 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetés.

(19.)

(1-5)

VIZMENTES-PONYVÁK

gabona-, asztag-, eséplőgép- és mozdonyok számára legjobb minőségben és legjutányosabb árak mellett kaphatók:

SCHOTTOLA ERNŐ és NEOSCHIL

gyári raktárában.

Budapest, Váci-körút 28. szám.

Piaczi árak.

A heti vásár		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	július 12	850	650	—	—	250	450	370	160	300	36
Brassó	július 15	860	500	530	360	195	420	315	—	236	48
Osik-Szereda	július 6	775	—	525	350	275	500	210	—	200	36
Déa*	július 12	1200	940	830	—	370	680	620	230	500	40
Déva	július 9	1155	845	820	—	281	640	300	160	230	44
Erzsébetváros	július 16	700	600	550	—	130	400	250	150	300	44
Fogarás	július 8	965	—	612	—	155	584	290	—	230	44
K. Fehérvár*	július 9	1137½	930	945	—	660	595	300	—	290	46
Gy.-Sz.-Miklós	július 9	900	—	625	500	300	500	290	100	160	40
Kolozsvár	július 14	875	—	630	—	210	455	350	300	350	46
N.-Vásárhely	július 14	920	876	725	545	490	521	325	140	450	44
Nagy-Enyed	július 14	943	730	690	—	135	335	310	205	260	44
N.-Szeben	július 15	790	670	540	—	230	430	180	110	300	46—48
Begesvár	július 14	685	535	530	—	230	409	160	100	160	44
S.-Sz.-György	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	július 14	772½	600	575	—	245	407½	209	130	250	40
Sz.-udvarhely	július 12	775	600	525	—	250	450	200	60	240	40

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 50 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül teljesítés szerint akárhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	széri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
18/16 v. egész oldal	7	20	33	65	95	120	140	160	170	210	
9/16 v. fél "	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
4/16 v. negyed "	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
2/16 v. nyolcad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
1/16 v. tizenhatod "	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészen engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.